

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державна вища професійна школа ім. кап. Вітольда Пілецького в Освенцеми (Польща)
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словацька Республіка)
Віденська консерваторія в м Будапешт, (Угорщина)

**III Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІ І ВИКЛИКИ”**

6-7 квітня 2021 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 12 від 22 квітня 2021 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 6-7 квітня 2021 р.). – Мукачево: МДУ, 2021. – 233 с.

Відповідальний за випуск: Феєр О.В. – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту та управління економічними процесами, відповідальна за наукову роботу кафедри.

Технічний редактор: Товт Т.Й. – к.е.н., доцент.

У збірнику тез за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту та управління економічними процесами Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, студентів, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>

© Мукачівський державний університет, 2021
© Кафедра менеджменту та управління економічними процесами, 2021

Пугачевська К.Й., Ремета М.М. Іноземні інвестиції – важлива форма стимулювання розвитку економіки	174
П'ятка Н.С. Теоретико-методичні основи оцінювання ефективності екологічного інвестування	176
Феєр О.В., Брецько Д.Ю. Механізми залучення інвестицій в економіку України	178
Юшин С.О. Гармонійна комбінаторика інвестиційно-інноваційної моделі як фактор-активатор сталого розвитку економічної діяльності	181

СЕКЦІЯ 6. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ

Bondar T.I. Education quality management at heis in Ukraine during COVID-19	185
Наранко Vitaliia Formation of professional competencies of foreign language teachers with the use of modern digital technologies	187
Telychko Nataliia Structural features of the web-quest as a means of training future economists of professionally oriented english monologue speech	189
Кобаль В.І., Вовчок М.В. Шляхи вдосконалення управління закладом освіти у контексті гендерної політики	191
Кобаль В.І., Опріш Б.М. Управління розвитком психолого - педагогічної компетентності класного керівника	193
Кучінка Т.В. Управління освітньою діяльністю як вид соціального управління	195
Марценюк М.О. Окремі аспекти сучасного інформаційного суспільства	197
Мельниченко О.А. Механізми державного управління розвитком вищої освіти	200
Переста Х.В. Застосування інформаційно-цифрових технологій в управлінні закладом освіти	202
Товканець Г.В. Особливості транскордонної вищої освіти в умовах соціальних змін	205
Товканець О.С. Організаційні умови підготовки менеджерів освіти	207
Фізеші О.Й. «Управління навчальною та виховною діяльністю в закладах освіти» як навчальна дисципліна в контексті підготовки майбутніх керівників закладів освіти	210
Черепаня М.Т., Кашула А.А. Організація та управління діяльністю інтернатних закладів в Україні в контексті деінституалізаційних процесів	212

СЕКЦІЯ 7. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Кирилюк В.В. Проблеми молодих вчених України в сучасних умовах	215
Мусійовська О.Б., Михаленич Х.Р. Креативна економіка як нова модель економічного розвитку	217
Рубіш М.А. Освіта в новостворених територіальних громадах: виклики та перспективи	219
Товт Т.Й. Взаємозв'язок державного управління і трансформаційних змін національної економіки	220
Товт Т.Й., Пірчак О.І. Механізми реалізації державної політики розвитку освіти України в умовах діджиталізації	223
Феєр О.В. Реформування вітчизняної системи державного управління	226
Феєр О.В., Kestutis Liekis New Public Management: досвід Великої Британії	228

Як бачимо з табл. 1, отримані розрахунки свідчать про високий рівень залежності суспільно-економічних трансформацій (ринкових відносин, системи управління, демократичних процесів) від сприятливості середовища для розвитку бізнесу, тобто від інституційно-правових умов створених у державі.

Звідси можна зробити висновок, що країни, які сформували сприятливе інституційне середовище ведення бізнесу швидше та якісніше трансформували свій суспільно-політичний та економічний простір, досягли кращих ефектів становлення ринкової економіки, формування інститутів демократії, якості державного та локального управління. Саме в цьому напрямку й має рухатись наша держава.

Список використаних джерел:

1. *Transparency International Ukraine: Website. Available at: https://ti-ukraine.org/wp-content/uploads/2021/01/Methodologiya_2020_ukr.pdf (accessed 5 April 2021).*

2. *Кодувальна книга Індексу трансформації за 2020 рік. ВТІ: Website. Available at: https://www.btiproject.org/content/en/downloads/codebooks/BTI_2020_Codebook.pdf (accessed 5 April 2021).*

3. *<https://knoema.com/atlas/Ukraine/topics/World-Rankings/World-Rankings/Bertelsmann-transformation-index> (accessed 5 April 2021).*

4. *Структурна трансформація економіки міст Західного регіону України: передумови, чинники та особливості: наукова доповідь / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; наук. редактор М.І. Мельник. Львів, 2020. 163 с.*

УДК 330.354:37.014.5(043.2)

Т.Й. ТОВТ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та управління економічними процесами,
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, Україна,

О.І. ПІРЧАК

вчитель,
Приватний НВК «ДНЗ-ЗОШ І-ІІІ ст. «Еммануїл», м. Мукачеве, Україна

МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

Сучасна система освіти в Україні постійно перебуває в стані реформування. І це не дивно, адже освіта – це саме та галузь життя цивілізованого суспільства, яка потребує постійного оновлення та змін. Яскравим прикладом сучасних змін в освітній сфері стали виклики зумовлені пандемією COVID-19. В цих умовах особливої актуальності набувають питання ефективності тих змін і реформ, які здійснюються у сфері освіти.

Реалізація реформ у галузі освіти та їх ефективність повною мірою залежать від освітньої політики, яка закладається в її основу, від зусиль держави та всіх інститутів демократичного суспільства, що спрямовуються на їх здійснення, а також від професійної компетенції управлінців, які реалізовуватимуть ці реформи.

Активізація процесів глобальних трансформацій та цифровізації суспільства зумовлює актуальність проблеми забезпечення державного управління розвитком освіти в Україні в умовах діджиталізації. Освіта як важливий соціальний інститут щодо задоволення суспільних потреб, потребує своєчасної реакції від органів влади різних

рівнів управління на внутрішні й зовнішні зміни у напрямку її розвитку, на засадах удосконалення відповідних механізмів реалізації державної політики орієнтованих на універсалізацію змісту та технологій освіти.

Впровадження інноваційних технологій та швидкість поширення інформації в глобальному просторі дозволяє розглядати освіту як вид діяльності, яка використовує значну кількість даних, що потребують проведення своєчасного збору, опрацювання та статистичного аналізу, на який мають вплив різноманітні фактори (людські, технологічні та ін.), цим самим актуалізуючи необхідність впровадження digital-технологій.

Під діджиталізацією в освіті слід розглядати процес проведення оцифрування значної кількості даних, які описують різні характеристики діяльності освітньої сфери від управлінських рішень до навчального процесу. Це призводить до необхідності визначення сутності механізмів реалізації державної політики розвитку освіти, які можна визначити як комплексну систему нормативно-правових, організаційних, економічних, управлінських заходів, спрямованих на удосконалення або ж докорінну зміну структурно-функціональних відносин у сфері освіти з метою забезпечення її розвитку, які формуються й реалізуються органами державної влади на всіх рівнях управління.

Практичне здійснення механізмів реалізації державної політики розвитку освіти в умовах діджиталізації відбувається на основі використання наступних методів регулювання:

- прямих, які безпосередньо діють на функціонування учасників й стейкхолдерів ринку освітніх послуг (державне замовлення, ліцензування, акредитація, квотування, пільги й субсидії, бюджетне фінансування та ін.);
- непрямих (опосередкованих), які регламентують дії та інтереси учасників ринку освітніх послуг шляхом формування певних організаційно-економічних умов і визначають їх дії у потрібному напрямі (кредитування, оподаткування та ін.)

Особливої актуальності в сучасних умовах набувають питання розвитку освіти враховуючи вимоги й потреби цифрового суспільства. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації» [1] визначено основні напрями діджиталізації освіти: формування ресурсів освіти та цифрових платформ з використанням інтерактивного й мультимедійного контенту; розробка і впровадження інноваційних інформаційно орієнтованих засобів навчання й обладнання для формування цифрового навчального середовища; організація безперебійного доступу до мережі Інтернет всіх учасників освітнього процесу; використання когнітивних й мультимедійних технологій.

Впровадження цифрової трансформації освіти і науки є однією з пріоритетних цілей діяльності Міністерства освіти і науки України на 2021 рік (Рис. 1).

Удосконалення механізмів реалізації державної політики розвитку освіти в умовах діджиталізації може бути здійснено лише завдяки взаємодії всіх зацікавлених учасників та стейкхолдерів освітнього процесу – освіти, держави, бізнесу та громадськості.

В цих умовах основними стратегічними орієнтирами державної політики в освітній сфері мають бути: орієнтація на комплексну підтримку проривних та поліпшуючих освітніх інновацій в сфері цифрових трансформацій; розвиток форм державно-приватного партнерства у сфері освіти, для налагодження ефективної взаємодії суб'єктів комплементарних механізмів реалізації державної політики розвитку освіти в умовах діджиталізації; сприяння розвитку digital-технологій на всіх рівнях управління, забезпечення комерціалізації результатів діяльності закладів освіти, налагодження міжнародного інвестиційного співробітництва та інші.

Рис. 1. Напрямки розвитку освіти і науки в умовах діджиталізації в Україні

Джерело: [2].

Для забезпечення ефективності реалізації визначених механізмів доцільно створити цифрову платформу, яка має включати сукупність актуальних технічних професійних компетенцій (hard skills) та універсальних компетенцій (soft skills). Серед затребуваних технічних компетенцій (hard skills) слід виділити: розробку нових бізнес-моделей (екосистеми, мережі); аналіз даних (Data science); інтеграція зі стейкхолдерами освітнього процесу через відкритий програмний інтерфейс (open API); цифрова безпека на рівні дизайну освітньої системи (Security by design); використання проривних технологій (робототехніка, штучний інтелект, 3D-відео, хмарні сервіси, інтернет речей, блокчейн); е-менеджмент (ефективний менеджмент, організований на засадах використання інформаційних технологій); володіння сучасними управлінськими практиками (Lean, SCRUM, Kanban, 6 Sigma, DevOps) та ін. Найбільш актуальними soft skills у цифровій платформі є: цифрова психологія; дизайн-мислення, тобто орієнтація на споживачів освітніх послуг; емоційний інтелект; комунікаційні навички та ін.

Список використаних джерел:

1. Розпорядження КМУ України від 17 січня 2018 р. № 67-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та

затвердження плану заходів щодо її реалізації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text> (дата звернення: 03.04.2021).

2. Цифрова трансформація освіти і науки є однією з ключових цілей МОН на 2021 рік, – Сергій Шкарлет. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/cifrova-transformaciya-osviti-i-nauki-ye-odniyeu-z-klyuchovih-cilej-mon-na-2021-rik-sergij-shkarlet> (дата звернення: 03.04.2021).

УДК 33.021.8:351

О.В. ФЕЄР

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та управління економічними процесами,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

РЕФОРМУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Розвиток держави Україна характеризується багатьма особливостями у всіх сферах суспільного життя, зокрема й у сфері державного управління, зумовленими як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками (євроінтеграційні та глобалізаційні). Реформи, що здійснюються за різними напрямками ускладнені військовими діями на Сході країни, пандемією Covid-19, несистемною політикою, зниженням темпів економічного розвитку, активними міграційними процесами тощо. В цьому контексті важливим є побудова та функціонування ефективної системи державного управління, яка б сприяла перспективному розвитку держави та суспільства та утвердженню європейських стандартів життя.

В більшості випадків під державним управлінням розуміють вид діяльності держави, що полягає у здійсненні нею управлінського, тобто організуючого впливу на ті сфери і галузі суспільного життя, які вимагають певного втручання держави шляхом використання повноважень виконавчої влади. В той же час державне управління здійснюється і за межами функціонування виконавчої влади, наприклад, на рівні державних підприємств, установ і організацій [1].

Реформа системи державного управління відбувається з моменту проголошення України незалежною державою і вона пройшла декілька етапів, а саме:

- I етап (1991-1996 рр.) – становлення вітчизняної системи державного управління;
- II етап (1996-2003 рр.) – комплексна перебудова системи центральних та місцевих органів виконавчої влади;
- III етап (2004-2009 рр.) – перехідний етап перетворень системи державного управління;
- IV етап (2010-2014 рр.) – законодавчі зміни організації системи органів виконавчої влади;
- V етап (з 2014р. – по сьогодні) – реформування системи державного управління та державної служби відповідно до європейських принципів державного управління.

Останній етап реформування закладений в розділі II «Політичний діалог і реформи, політична асоціація, співробітництво та конвергенція у сфері закордонних справ та політики безпеки» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, і передбачає проведення ряду реформ з метою побудови демократичної правової держави, зокрема щодо:

1. посилення стабільності, незалежності та ефективності функціонування установ, що здійснюють забезпечення впровадження демократії та верховенства права;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>